

Σπάτα, Ὀκτώβριος 2011

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 63^Η

Πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εὐχομαι νὰ σκεπάζει ὅλους σας, τὴν κοινωνία, τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησία μας.

Σκέφθηκα πολὺ γιὰ νὰ συντάξω αὐτὴ τὴν ἐγκύκλιο καὶ νὰ τὴν ἀπευθύνω στὴν ἀγάπη σας. Μέχρι τὴν τελευταία στιγμή δὲν ἤμουν σίγουρος ἂν ἔπρεπε νὰ τὸ κάνω. Τὶς τελευταῖες ὅμως μέρες, μέσα στὴν κατάσταση τοῦ γενικευμένου πανικοῦ ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν πατρίδα μας, τῶν σπασμωδικῶν ἀποφάσεων τῶν ὑπευθύνων διαχειριστῶν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ μέλλοντός μας, τὴν ἐπαναλαμβανόμενη ἐναλλαγὴ ὑποσχέσεων καὶ διαψεύσεων ποὺ ἔχουν τραυματίσει τὸ ἠθικὸ καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια μας, τὸν καταγιισμό τῶν χωρὶς τέλος φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων, δέχθηκα σωρεῖα τηλεφωνημάτων καὶ μηνυμάτων πολιτῶν τῆς περιοχῆς μας ποὺ ζητοῦν ἀπεγνωσμένα μία παρέμβαση καὶ κάποια συμπάρασταση στὸ οἰκονομικὸ τους ἀδιέξοδο καὶ δράμα. Οἱ μισθοὶ καὶ οἱ συντάξεις περικόπηκαν, ἀρκετοὶ ἀπολύθηκαν, οἱ ἄνεργοι πληθύνονται, πολλοὶ στέγνωσαν οἰκονομικά. Καὶ ξαφνικὰ μᾶς ζητεῖται ἀπειλητικὰ καὶ ἐκβιαστικὰ νὰ πληρώσουμε ἐπὶ πλέον φόρο γιὰ τὸ σπίτι ποὺ μένουμε σὰν νὰ εἶναι τὸ κράτος πλέον φτωχότερο ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς. Φτάσαμε, ἀντὶ τὰ ἔξοδά μας νὰ γίνονται γιὰ τὸ φαγητό, τὸ σπίτι καὶ τὶς ἀνάγκες μας, ὅ,τι ξοδεύουμε νὰ πηγαίνει σὲ δύο φοβερὲς λέξεις: σὲ φόρους καὶ σὲ χρέη.

Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἀντιληφθεῖ κανεὶς τὸ αἶσθημα πνιγμοῦ ποὺ διακατέχει ἴσως καὶ τὴν πλειοψηφία τῶν συμπολιτῶν μας, σίγουρα καὶ ἀρκετοὺς ἀπὸ μᾶς. Ποιὸς μπορούσε νὰ φαντασθεῖ ὅτι ὁ ὑπέροχος καὶ υπερήφανος λαὸς μας θὰ ἔφτανε σὲ αὐτὸ τὸ κατάντημα; Νὰ ἔχει δώσει καὶ τὴν τελευταία σταγόνα τοῦ ἰδρώτα του, τοῦ κόπου του, τῆς ἀξίας του, καὶ παρὰ ταῦτα νὰ ἔχουμε ὡς λαὸς διασυρθεῖ παγκοσμίως; καὶ τώρα χωρὶς καμμία ἐλπίδα καὶ ἐγγύηση νὰ διεκδικεῖ τὸ κράτος μας πιεστικὰ τὰ δάκρυα καὶ τὸ αἷμα μας;

Εἶναι αὐτονόητο ὅτι δὲν ἀντέχουμε ἄλλο. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ αὐτό. Πρέπει ὅμως νὰ τὸ ποῦμε. Νὰ τὸ φωνάξουμε στὰ αὐτιά τῶν ἀρμοδίων: «Ὡς ἐδῶ! Δὲν μποροῦμε ἄλλο. Βρέστε ἄλλες λύσεις. Ἴσως πιὸ δύσκολες, ἀλλὰ πιὸ ἀποδοτικές, πιὸ ἐξυπνες καὶ σίγουρα πιὸ ἀνθρώπινες. Ἄν δὲν μπορεῖτε, ὁμολογῆστε τὴν ἀδυναμία σας. Δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ μὴν μπορεῖ κανεὶς. Εἶναι ὅμως ἀπαράδεκτο νὰ ἐπιμένει στὴν εὐθύνη τῆς γενικευμένης καταστροφῆς μας. Μᾶς φτιάξατε ἕνα κράτος ποὺ προσφέρει στὸν λαὸ πολὺ λιγότερα ἀπὸ ὅσα τοῦ ἀπαιτεῖ. Πρέπει νὰ τὸ καταλάβετε· δὲν εἶστε μόνο ὀφειλέτες στοὺς δανειστὲς σας, εἶστε ὀφειλέτες καὶ στὸν λαὸ ποὺ ταχθήκατε νὰ ὑπηρετεῖτε. Ἀφοῦ δὲν καταφέρνετε τὴν ἐθνικὴ σωτηρία μέσα ἀπὸ πολιτικὴ συνεργασία, αὐτὴ θὰ προκύψει ἀναγκαστικὰ μέσα ἀπὸ λαϊκὴ ἀπαίτηση καὶ πρωτοβουλία».

Ἀγαπτοί μου ἀδελφοί,

Ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ πρέπει ὁ λαὸς νὰ δείξει τὸ διαμέτρημα τῆς δυνάμεις του, νὰ κάνει γνωστὰ τὰ ὄριά του. Ἦρθε ἡ ὥρα ὅλοι μαζί νὰ πάρουμε στὰ χέρια μας τὶς τύχες μας. Ὅσο παραμένουμε ἀδρανεῖς, ὅσο μένουμε ὑποτελεῖς σὲ ἐσφαλμένες ἢ ἀβάσταχτες ἐπιλογές, τόσο καθιστοῦμε τὸν ἑαυτό μας συνυπεύθυνο στὸν ἀργὸ ἀλλὰ βέβαιο ὑπαρκτικὸ ἐκφυλισμὸ μας. Ἄν δὲν ζυπνήσουμε, τελειώσαμε. Δὲν θὰ ὑπάρχει συνέχεια!

Καιρὸς πλέον νὰ ξεσηκωθοῦμε. Τὰ πάντα πρέπει νὰ ἀλλάξουν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν θὰ τὰ ἀλλάξουν κάποιοι ἄλλοι, πρέπει νὰ μποῦμε στὸ παιχνίδι ὅλοι. Ὅποιος πονάει γιὰ τὴν κατάσταση καὶ ἀγαπάει τὴν ἀλήθεια ἔχει θέση σὲ αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ. Κανεὶς δὲν περισσεύει. Ὅλες οἱ ἀνατροπές, ὅλες οἱ μεγάλες ἀλλαγές ἔγιναν ἀπὸ ἥρωικούς ἀνθρώπους, κυρίως νέους. Ὅχι ἀπὸ συμβιβασμένους οὔτε ἀπὸ ἀγανακτισμένους, ἀλλὰ ἀπὸ ὑγιῶς ἐπαναστατημένους. Ὅλοι μαζί καὶ πρέπει καὶ μποροῦμε καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἀλλάξουμε μὲ δική μας πρωτοβουλία τὸ μέλλον μας. Ὅχι μὲ βία, ἀλλὰ μὲ δύναμη καὶ ἀποφασιστικὴτητα. Ὅχι μὲ μηδενιστικὲς ἐπιλογές, ἀλλὰ μὲ καθαρότητα, ἥρωισμό καὶ ἐξυπνάδα.

Σίγουρα καὶ ἡ δική μας εὐθύνη ὡς λαοῦ δὲν εἶναι καθόλου μικρὴ. Συμφωνήσαμε μὲ τὶς μικρονοϊκὲς πολιτικὲς ἐπιλογές καὶ τὶς κάναμε συνήθειες καὶ νοοτροπία μας. Ἡ ἀνειλικρίνεια, ἡ ἀδιαφορία, τὸ βόλεμα, τὸ εὐκόλο κέρδος, ἡ προσβολὴ τῶν θεσμῶν, ἡ ὕβρις κατὰ τῆς πίστεως καὶ παράδοσός μας, ἡ ἀσέβεια κατὰ τοῦ κράτους καὶ τῶν νόμων, οἱ ἀλόγιστες διεκδικήσεις ἀποτελέσαν κομμάτια τῆς ζωῆς τοῦ νεοέλληνα ποὺ δὲν μᾶς τιμοῦν καθόλου. Δὲν μᾶς φταῖνε μόνον οἱ ἄλλοι εἴτε αὐτοὶ λέγονται κερδοσκόποι εἴτε ξένα συμφέροντα εἴτε πολιτικοί. Τὸ δικό μας μερίδιο εὐθύνης γιὰ τὸ σημερινό μας κατάντημα δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητο. Ἡ λύση τῆς μετάνοιας καὶ ἀλλαγῆς εἶναι μονόδρομος. Τοὺς ἄλλους δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς ἀλλάξουμε. Τὴ δική μας ὅμως νοοτροπία καὶ ζωὴ ἔχουμε καὶ τὴ δυνατότητα καὶ τὴν εὐθύνη νὰ τὶς διορθώσουμε. Ἄς ἀρχίσει ὡς ἐπανάσταση αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ ἀπὸ τοὺς ἑαυτούς μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ ἥρωικό.

Ὁμολογῶ ὅτι καὶ ὡς Ἐκκλησία μᾶς κάνανε κομμάτι τοῦ καταρρεόντος κρατικοῦ συστήματος. Γι' αὐτὸ καὶ συχνὰ μᾶς παρερμηνεύει ὁ λαός. Ἀγκαλιάσαμε τὸ κράτος, στηριχθήκαμε σὲ αὐτὸ καὶ τραυματίσθηκε ἡ βαθεῖα σχέση μας μὲ τὸν λαό. Τὸν ὑπηρετήσαμε μὲν ὡς πονεμένο καὶ φτωχό, ἀλλὰ δὲν τὸν ἀγκαλιάσαμε ὡς κομμάτι τῆς ὑπόστασής μας. Τουλάχιστον δὲν καταφέραμε νὰ μᾶς νοιώσει ἔτσι. Μολύνθηκε τὸ γάλα τῆς μάνας του, τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὸ σπῆθος της. Αὐτὸ εἶναι ὅ,τι χειρότερο ὑπάρχει. Ὁ λαὸς εἶναι ὅ,τι ἱερώτερο ἔχουμε μετὰ τὸν Θεὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία στὴ φύση της εἶναι ἡ ἀνάσα τοῦ λαοῦ. Αὐτὴν τὴν ἀνάσα τελευταῖα στερηθήκαμε. Ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ξαναρχίσει ὁ ζωτικὸς θηλασμός.

Δὲν ἀμφισβητῶ βέβαια ὅτι εἴμαστε καὶ θύματα. Κάποιοι μᾶς ξεγέλασαν. Κάποιοι διαχειρίσθηκαν τὰ θέματά μας μὲ ἔνοχη ἀνικανότητα. Κάποιοι μᾶς διέσυραν διεθνῶς καὶ μᾶς ὀδήγησαν στὰ στόματα τῶν θηρίων αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἴτε ἀπὸ ἐπιπολαιότητα εἴτε ἐνδεχομένως καὶ ἀπὸ ὑποπτες σκοπιμότητες. Καὶ νὰ ποῦ φτάσαμε! Ἰσοπεδωθήκαμε στὸ μηδὲν τῆς παρουσίας μας καὶ στὸ τίποτα τῆς ἀξιοπρέπειάς μας. Παρὰ ταῦτα δὲν ψάχνουμε γιὰ ἐνόχους. Τώρα ἐπειγόμεστε γιὰ λύσεις. Λύσεις ὅμως ποὺ δὲν πατᾶνε τὸν λαό, ἀλλὰ ἀνασταίνουν τὴν τιμὴ του. Ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ θὰ πρέπει ὅσοι παίρνουν ἀποφάσεις νὰ καταλάβουν τί συμβαίνει στὰ σπίτια, στοὺς δρόμους, στὰ μαγαζιά καὶ στὴν καθημερινότητα. Τί συμβαίνει στὶς ψυχές μας. Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ μάθουν ἀπὸ τὴν τρόικα οὔτε ἀπὸ τὶς μεταξύ τους διαβουλεύσεις. Θὰ τὸ μάθουν ἀπὸ τὸν λαό. Πρέπει τὴν φωνὴ μας νὰ τὴν ἀκούσουν. Δὲν γίνεται ἀλλιῶς.

Θὰ ἤθελα λοιπὸν νὰ πῶ σὲ ὅσους δὲν μποροῦν νὰ πληρώσουν τὴν λεγόμενη «ἔκτακτη εἰσφορά ἀκινήτων» νὰ μὴ φτάσουν σὲ ἀπόγνωση. Νὰ ξέρουν ὅτι θὰ βρεθοῦμε ὅλοι ἐνωμένοι στὸ πλευρό τους καὶ θὰ φωνάξουμε μαζὶ: «Οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος». Ἄς καταλάβουν ὅτι δὲν ἔχουμε. Δὲν μποροῦμε. Φτάσαμε στὰ ὄριά μας, ἀλλὰ ἀρνούμαστε νὰ μᾶς τελειώσουν. Ἄν ἀδρανήσουμε δὲν θὰ τὸ καταλάβουν. Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς προφήτευσε πρὶν ἀπὸ διακόσια πενήντα χρόνια λέγοντας: «Θὰ σᾶς βάλουν βαρὺ καὶ δυσβάσταχτο φόρο ἀκόμη καὶ στὰ παράθυρα καὶ στὰ κοτέτσια, ἀλλὰ ὅμως δὲν θὰ προλάβουν». Πράγματι, δὲν θὰ προλάβουν! Μὴ λυγίσετε μπροστὰ στὴν οἰκονομικὴ χρεωκοπία. Αὐτὴν ἤδη τὴ ζοῦμε. Ἀρνηθεῖτε τὴ χρεωκοπία τῆς ἀξιοπρέπειας, τῆς ἱστορίας, τῆς ἐθνικῆς συνείδησης. Αὐτὰ μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ τὰ διεκδικήσουμε μέχρι τελευταίας ρανίδας. Ἔστω τώρα, τὴν τελευταία στιγμή.

Τὰ Μεσόγεια καὶ ἡ Λαυρεωτικὴ εἶναι μιὰ εὐλογημένη περιοχὴ ποὺ μέχρι πρότινος ἔσφυζε ἀπὸ ἀνάπτυξη καὶ εὐημερία. Τὸν τελευταῖο ὅμως καιρὸ ὅλο καὶ πληθαίνουν αὐτοὶ ποὺ μὲ ἀπόγνωση στρέφονται στὴν Ἐκκλησία ἢ ὅπου βροῦν, καὶ ἐκλιπαροῦν γιὰ συμπαράσταση καὶ βοήθεια. Πολλοὶ ἔχουν λυγίσει, ἔχουν οἰκονομικὰ γονατίσει. Δὲν μποροῦν νὰ θρέψουν τὰ παιδιά τους. Ἐχασαν τὸν ὕπνο

τους. Ζοῦν τὴν ἀπειλὴ τοῦ παρόντος καὶ μὲ τὸν φόβο τοῦ μέλλοντος. Ἔχουν ἰδιοκτησίες, ἀλλὰ δὲν ἔχουν χρήματα. Αὐτοὶ πῶς θὰ πληρώσουν; Ποῦ νὰ τὰ βροῦν; Θὰ τοὺς πάρουν τὸ σπίτι; Θὰ τοὺς κόψουν τὸ ρεῦμα; Εἶναι δυνατόν νὰ βυθίσουν στὸ σκοτάδι τὴν Κερατέα ἢ τὸ Λαύριο ποῦ φιλοξενοῦν τὸ μεγαλύτερο ἐργοστάσιο τῆς ΔΕΗ στὴν πατρίδα μας;

Ὅ,τι καὶ νὰ συμβεῖ, ἀδελφοί μου, θὰ ἤθελα νὰ ξέρετε ὅτι ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία μας θὰ δώσει τὰ πάντα γιὰ νὰ σταθεῖ στὸ πλευρό σας. Ἄν σὲ ἓναν κόψουν τὸ ρεῦμα, ἐμεῖς θὰ τὸ κόψουμε σὲ ὅλους τοὺς ναοὺς. Θὰ κάνουμε γάμους μὲ κεριὰ στὰ χέρια καὶ λειτουργίες μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Μὲ κανέναν τρόπο δὲν θὰ δεχθοῦμε, τὴ στιγμὴ ποῦ νοικοκυριὰ εἶναι βυθισμένα στὸ σκοτάδι, οἱ ναοὶ νὰ λειτουργοῦν μὲ ἀναμμένους τοὺς πολυελαίους.

Ὅλοι μαζί λοιπὸν τώρα, ὀφείλουμε νὰ πιέσουμε τοὺς ἐκπροσώπους μας περισσότερο ἀπὸ ὅσο τοὺς πιέζουνε οἱ δανειστὲς. Γιατὶ ἡ ἀνάγκη μας γιὰ ἐπιβίωση ξεπερνάει τὴν ἀνάγκη τους νὰ κυριαρχήσουν πάνω μας. Γιατὶ ἡ ἀξιοπρέπειά μας ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὰ πάσης φύσεως συμφέροντα. Γιατὶ ἡ ἐθνικὴ μας ὑπερηφάνεια στηρίζεται σὲ μιὰ ἱστορία ποῦ ὅλοι τους ζηλεύουν. Γιατὶ τὴν Εὐρώπη τὴν βλέπουμε περισσότερο ὡς οἰκογένεια ποῦ κατανοεῖ τὴν δυσκολία τῶν λαῶν παρὰ ὡς θηλιὰ ποῦ ὀδηγεῖ σὲ ἀσφυξία τὶς κοινωνίες.

Δὲν μᾶς ἔμεινε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ μεταμορφώσουμε ξανὰ τὴν Ἑλλάδα σὲ πατρίδα μας, τὴν ἱστορία τῆς σὲ ταυτότητά μας, τὰ παραδείγματα τῶν προγόνων μας σὲ βιώματά μας καὶ νὰ ἐπιστρέψουμε ἀπὸ τὸν ἀσύνετο νεοπλουτισμὸ στὴν ἀξιοπρεπῆ λιτότητα καὶ ὀλιγάρκεια, ἀπὸ τὶς ὑποτελικὲς ὑποχωρήσεις στὸν ἥρωισμό καὶ ἀπὸ τὸν παγκόσμιο διασυρμὸ στὴν ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια καὶ τὸν πανθομολογούμενο θαυμασμό.

Ἔτσι, ὁ Θεός, ὅπως λέγει καὶ ὁ λαός, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσει, γιὰτὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο δὲν θὰ τὸν ἔχουμε κι ἐμεῖς ἀφήσει.

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀφύπνισης,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΝΙΚΟΛΑΟΣ